

***NOVÁ KONCEPCE
ROZVOJE MUZEJNICTVÍ
2015-2020***

Úvod do problematiky

PhDr. Dagmar Jelínková

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

- **Preambule**

- Muzejnictví a ochrana movitého kulturního dědictví v ČR
  - **trvá déle než 200 let**
  - **je spojena s tradicí budování státu**
  - **je nepřerušena**
  - **v poslední čtvrtletí došlo k podstatnému rozvoji muzejních institucí**

SWOT ANALÝZA

	Prospěšné faktory	Škodlivé faktory
Vnitřní prostředí	<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silná tradice • Profesionální týmy • Bohaté sbírkové fondy • Vysoký standard veřejné služby • Vysoká míra právní jistoty 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné využívání inovativního přístupu • Personální poddimenzovanost • Nedostatečné prostředky na akvizice • Nedokončená centrální evidence sbírek • Nedostatečný marketing veřejné služby • Legislativa zaostávající za současnými trendy
Vnější prostředí	<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysoký standard péče o sbírky • Připravované změny legislativy • Zvýšení zájmu o domácí turistiku • Zájem zahraničních návštěvníků • Digitalizace sbírek • Spolupráce v rámci resortu • Potenciál k mezinárodní spolupráci 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stagnace veřejných rozpočtů • Snižování výdajů domácností na kulturu • Stagnace turistického ruchu • Technologické zaostávání • Nízká míra koordinace výstavních aktivit • Malá účast v mezinárodních projektech

SWOT ANALÝZA - PŘÍLEŽITOSTI

- **Vysoký standard péče o sbírky**
  - důležitý pro zapojení do interinstitucionálních a mezinárodních výstavních projektů
- **Připravované změny legislativy**
  - novela sbírkového zákona 122/2000 Sb.
- **Zvýšení zájmu o domácí turistiku**
  - ve větším měřítku muzei zatím nevyužitý potenciál
- **Zájem zahraničních návštěvníků**
  - ve větším měřítku muzei zatím nevyužitý potenciál

SWOT ANALÝZA - PŘÍLEŽITOSTI

- **Digitalizace sbírek**
  - Zlepšení pro evidenční účely
  - Rozšíření interinstitucionální a mezinárodní spolupráce
- **Spolupráce v rámci resortu**
  - Vzájemná kooperace na výzkumných a výstavních projektech – maximální využití limitovaných finančních zdrojů
- **Potenciál k mezinárodní spolupráci**
  - zapojení sbírkových fondů našich muzeí do mezinárodních výstavních a publikačních projektů
  - zatím nevyužitý potenciál

SWOT ANALÝZA – ZÁVĚRY

- Nelze počítat se skokovým zvýšením rozpočtových prostředků na činnost muzeí ani nárůstem výnosů z vlastní činnosti muzeí
- Vývojový potenciál - v racionalizaci stávající muzejní sítě a kumulovaném využívání finančních zdrojů
- Zásadní vývojový potenciál – využití nových technologií pro zpřístupňování sbírek muzejní povahy a výsledků odborného zpracování způsobem umožňujícím dálkový přístup – potenciál pro spolupráci na národní i mezinárodní úrovni

ČLENĚNÍ KONCEPCE MUZEJNICTVÍ

- **ZÁKLADNÍ (STRATEGICKÉ) CÍLE**

jsou formulovány obecně a řazeny hierarchicky

- **HLAVNÍ CÍLE**

navazují na programové prohlášení vlády a další dokumenty, jsou konkrétnější

- **KONKRÉTNÍ ÚKOLY**

představují postupné kroky k naplnění hlavních cílů včetně stanovení přímé odpovědnosti a data jejich ukončení, jsou kontrolovatelné

TŘI ZÁKLADNÍ CÍLE KONCEPCE

- **1. ZÁKLADNÍ CÍL**
  - Zachovat kvalifikovanou správu a rozšiřování muzejních sbírek, prohlubovat poznání o nich a tím udržovat a rozšiřovat službu veřejnosti
  - Posílit odborné činnosti muzeí prostřednictvím optimalizace muzejní sítě
- **2. ZÁKLADNÍ CÍL**
  - Vytvořit přehlednější a jednoznačnější právní a ekonomické prostředí a posílit autonomii rozhodování jednotlivých muzeí
  - Nastavit základní parametry nezbytné veřejné podpory
- **3. ZÁKLADNÍ CÍL**
  - Posílit webovou prezentaci muzeí a rozšířit nabídku odborných služeb on-line, zvýšit podíl muzeí na interinstitucionálních a mezinárodních výzkumných i výstavních projektech

16 HLAVNÍCH CÍLŮ KONCEPCE

- **Majetkové vypořádání**
- **Zřízení Registru muzeí a galerií**
- **Národní síť muzeí a galerií**
- **Koncepce a síť metodických center**
- **Zlepšení systematické odborné péče o sbírky muzejní povahy a účinnější podpora prezentace kulturního dědictví**
- **Akvizice současného výtvarného umění**
- **Aktivity v oblasti vědy a výzkumu**
- **Strategie postupu v oblasti digitalizace národního kulturního dědictví**

16 HLAVNÍCH CÍLŮ KONCEPCE

- **Funkce muzeí v procesu uchování a prezentace nemateriální kultury**
- **Muzea v přírodě**
- **Spolupráce muzeí s vysokými školami při koncipování edukačních aktivit**
- **Spolupráce muzeí s NPÚ**
- **Spolupráce státních muzeí s muzei zřizovanými územními samosprávnými celky**
- **Podpora dobrovolnictví a donátorství v muzeích**
- **Podpora kulturního turismu**
- **Popularizace muzejnictví v národním a mezinárodním kontextu**

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Zřízení Registru muzeí a galerií**

Zavede kategorizaci muzeí a galerií, pro každou kategorii budou stanovena kritéria a jim odpovídající rozsah veřejné služby

- **Prezentace záměru zřízení Registru a odborná rozprava**

MK a významné profesní spolky

termín 31.12. 2016

- **Návrh struktury informací a způsobu zveřejňování informací v Registru muzeí a galerií**

MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM

termín 31.12. 2016

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Národní síť muzeí a galerií**

Ustavení této sítě zároveň stanoví okruh organizací, na něž se potenciálně může v oblasti muzeí a galerií vztahovat zákon o veřejnoprávní instituci v kultuře

- **Prezentace záměru ustavení Národní sítě muzeí a galerií a zahájení veřejné diskuse k němu**

MK a významné profesní spolky

termín 31.12. 2016

- **Stanovení kritérií pro zápis muzeí a galerií do Národní sítě muzeí a galerií**

MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM

termín 31.12. 2017

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

● **Koncepce a síť metodických center**

- **Souborná zpráva o činnosti sítě metodických center při muzeích a galeriích, příspěvkových organizacích MK**

MK a státní organizace zřizující metodická centra, termín: 31. 12. 2016

- **Koncepce sítě a další činnosti metodických center při muzeích a galeriích, příspěvkových organizacích MK a společný informační portál**

MK, termín: 31. 12. 2017

- **Návrh ukotvení sítě metodických center muzeí a galerií v působnosti Ministerstva kultury v právním řádu České republiky**

MK, termín: 31. 12. 2017

- **Financování činnosti metodických center**

MK, termín: 31. 12. 2017

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Zlepšení systematické odborné péče o sbírky muzejní povahy a účinnější podpora prezentace kulturního dědictví**
  - **Stanovení rámcových standardů kvalifikované péče o sbírky muzejní povahy**
po veřejné rozpravě MK navrhne základní profesní standardy kvalifikované péče o sbírky muzejní povahy
MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM
termín 31.12. 2016
  - **Rozvoj prostorového a technického zajištění státních muzeí a galerií**
zaměřeno na státní muzea galerie

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Zlepšení systematické odborné péče o sbírky muzejní povahy a účinnější podpora prezentace kulturního dědictví - 2.část**
  - **Podpora prezentačních aktivit muzeí a galerií**
vytvořit optimální prostředí po právní a ekonomické stránce, návrh účinných nástrojů k podpoře prezentačních aktivit
MK, termín: průběžně
  - **Nastavení nových parametrů pro muzejní statistiku**
zajištění relevantní zpětné vazby, zvýšení informační hodnoty statistických výstupů NIPOS-CIK, využití projektu Benchmarking muzeí a galerií i Měřítko péče o muzejní sbírky
MK, NIPOS, termín: 31. 12. 2017
  - **Omezení rizik v souvislosti s terorismem**
Soubor preventivních opatření k zamezení útoku, metodika prevence a ochrany
MK, MV, termín: 30. 6. 2016

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Akvizice současného výtvarného umění**

cílem je vytvoření základny pro veřejnou podporu živého umění, vyčlenění rozpočtových prostředků na tento účel a nalezení vysoké míry odborné legitimacy pro jejich rozdělování, fond bude zahrnovat i oblast užitého umění, špičková díla průmyslového designu, dokumentace architektonických návrhů, fotografie a význačné užité grafiky

- **Zřízení dotačního programu Akviziční fond**

MK, termín: 31. 12. 2016

- **Veřejná konzultace a návrh systémového řešení otázky prezentace a odborné správy děl současného výtvarného umění**

vytvoření pracovní skupiny k zajištění efektivního využití prostředků Akvizičního fondu

MK, termín 31. 12. 2017

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Strategie dalšího postupu v oblasti digitalizace národního kulturního dědictví**

Klíčovou otázkou rozvoje muzejnictví je schopnost využívání informačních technologií

- **Modernizace databáze Centrální evidence sbírek (CES) online**
– modernizace, uživatelsky přátelské rozhraní, uvedení do souladu se Strategií ICT na MK, začlenění do resortního úložiště dat MK, CITeM, termín: 31. 12. 2016
- **Modernizace systému DEMUS a jeho zpřístupňování potenciálním uživatelům**
postupně nahradit starší evidenční systémy, používané v některých muzejních organizacích v návaznosti na vypršení licencí či periodickou obměnu hardware MK, CITeM, termín: 31. 12. 2016
- **Projekt eSbírky** – veřejně dostupné informace o významných sbírkových předmětech v ČR, propojení s EUROPEANou MK, NM, termín: průběžně

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Spolupráce muzeí a galerií s vysokými školami při koncipování edukačních aktivit**

Důležitá role muzeí v procesu celoživotního učení (neformální učení, estetická kultivace) x nedostatečné odborné i finanční kapacity => potřeba systematické spolupráce s VŠ příslušného zaměření

- **Systematická spolupráce s vysokými školami**

příprava specializovaných projektů v muzeích, vznik pracovní skupiny pro evidenci dosažených výsledků, spolupráce muzeí na tvorbě akreditovaných studijních programů – *námítky KEP k tomuto bodu*

MK, MŠ, AMG, ČV ICOM, Rada VŠ, termín: průběžně

- **Mapování stavu a rozvoje spolupráce muzeí + VŠ a jejich podpora**

aktuální stav spolupráce, realizace návrhů pracovní skupiny, sledování dohodnutých parametrů

MK, MŠ, AMG, ČV ICOM, Rada VŠ, termín: 31.12. 2017

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Spolupráce muzeí a galerií s vysokými školami při koncipování edukačních aktivit – 2. část**
  - **Edukační portál pro muzea a galerie, poskytující veřejnou službu podle zákona č. 122/2000 Sb.**

v rámci specializovaného portálu budou muzea a galerie sdílet své rozvinuté programy a tzv. *Best Practices*, odborná diskuse bude přihlížet i k názorům profesních organizací (AMG a RG ČR) a ČV ICOM

MK, termín: 31.12. 2016

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Spolupráce muzeí a galerií s Národním památkovým ústavem**
  - **Vzájemná spolupráce Národního památkového ústavu, muzeí a galerií při přípravě, realizaci a propagaci výstavních aktivit**

vedle spolupráce v oblasti odborné realizace výstav se předpokládá vzájemná propagace významných výstavních projektů partnerských institucí v daném regionu, multiplikační efekt využití turistického ruchu

MK, PO MK, termín: průběžně

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Spolupráce státních muzeí a galerií s muzei a galeriemi zřizovanými územními samosprávnými celky**

síť muzeí a galerií je komplementární k soustavě centrálních institucí, státních PO a představuje velký potenciál pro oboustrannou spolupráci

- **Vyhledávání potenciálu ke společným projektům**

MK upraví kritéria hodnocení dotačních projektů tak, aby při srovnatelné kvalitě byly dotace poskytnuty na projekty založené na spolupráci obou typů institucí

PO MK, termín: průběžně

- **Účinná pomoc metodických center muzeím a galeriím zřizovaným územními samosprávnými celky**

průzkum požadavků krajských a obecních muzejních organizací na obsah činnosti MC v průběhu let 2015 - 2016

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Spolupráce státních muzeí a galerií s muzei a galeriemi zřizovanými územními samosprávnými celky – 2 část**

- **Spolupráce muzeí a galerií obou typů v oblasti propagace a marketingu**

v rámci regionu nebo podle tématické a sbírkové spřízněnosti na vzájemné propagaci výstav a edukačních aktivit, poskytování tištěných propagačních materiálů a vzájemná propagace na webových stránkách jednotlivých muzeí a galerií (tzv. cross-promotion)

PO MK, termín: průběžně

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Podpora dobrovolnictví a donátorství v muzeích a galeriích**
  - **Vyhodnocování a podpora naplňování koncepčních materiálů vlády České republiky v oblasti dobrovolnictví**
zohlednění strategického cíle č. 9 Koncepce podpory mládeže na období 2014-2020
výsledky realizace Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017
MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM, termín: průběžně
  - **Vytvoření nástrojů a pobídek pro podporu dobrovolnictví a donátorství – MK – optimalizace nástrojů na podporu**
  - **Vyhodnocení donátorských aktivit a aplikace zásad Profesionálního etického kodexu Mezinárodní rady muzeí (ICOM)**
MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM, termín: 31. 12. 2015 + 30. 6. 2016

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

- **Podpora kulturního turismu**

- Rozvoj produktů muzeí a galerií v rámci kulturního turismu, partnerství muzeí s veřejnou správou a dalšími subjekty cestovního ruchu na základě identifikovaných témat regionu, participace na velkých projektech dotovaných z EU
- Přiměřená podpora organizací ze strany MK za dodržení pravidel veřejné podpory (tzv. pravidla Altmark)
MK, termín: průběžně

FINANČNÍ MECHANISMY

- **Vyhodnocení účinnosti dosavadních dotačních programů a návrh jejich optimalizace**
  - využití zkušeností s dosavadními mechanismy dotací ISO, spolupráce s ostatními rezorty pro nastavení nových parametrů
  - mechanismy uplatnění předkupního práva státu a dalších způsobů akvizic nových sbírkových předmětů
MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM
termín: 31.12. 2016

FINANČNÍ MECHANISMY

- **System akreditace veřejných muzeí a galerií**
  - **Návrh systému akreditačního řízení pro muzea a galerie**

Podmínky akreditace: analogie v modelu pro akreditaci archivů podle zákona o archivní a spisové službě (§§ 58-62 z. č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů); dosažení akreditace bude podmínkou pro zapsání do Registru muzeí a galerií; dosažení bude také podmínkou žádosti o podporu z veřejných finančních zdrojů – MK, termín: 30. 6. 2016
  - **Návrh novelizace zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, zavedením systému akreditace muzeí a galerií**

MK, termín: 31. 12. 2016

FINANČNÍ MECHANISMY

- **Metodická podpora**
  - Životaschopná struktura sítě muzejních metodických center bude podporována a rozvíjena i nadále
- **Motivace prostřednictvím cen, ocenění a festivalů**
  - Významné motivační nástroje, zejména cena *Gloria musaealis*, zajištění maximální podpory a publicity
  - Ocenění ministra kultury
  - Specializované oborové přehlídky např. Bienále Brno, Nejkrásnější české knihy atp.
  - Festival muzejních nocí

ZPĚTNÁ VAZBA

- **Statistika v resortu MK**

- **Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) - útvar Centrum informací a statistik kultury (CIK)**
- kvantitativní i kvalitativní data
  - využití výsledků projektu *Benchmarking muzeí a galerií*, realizovaného od roku 2009
  - hodnocení na základě širších kritérií než prostých statistických dat (jako návštěvnost, počet sbírkových předmětů etc.). Předpokládá se komplexní hodnocení, jak je definováno např. v publikaci *Měřítko péče o muzejní sbírky / Benchmarks in Collection Care for Museums, Archives and Libraries* (MLA 2011)

DOPADY NA STÁTNÍ ROZPOČET

- Svázány s dlouhodobým trendem vývoje státního rozpočtu ČR
  - **Zřízení Akvizičního fondu**
realizováno v rámci rozpočtové kapitoly MK, za předpokladu dodržení programového prohlášení vlády ze 14. února 2014, kap. 3.10 (1% podíl výdajů státního rozpočtu na oblast kultury jako veřejné služby)
  - **Investiční akce národní paměťové instituce**
specifický dopad, některé již schváleny a jsou součástí rozpočtu MK
  - **Opatření při ochraně muzeí a galerií před teroristickými útoky**
zvýšení nároků na státní rozpočet vzhledem ke své povaze nemusí být kryto pouze z rozpočtové kapitoly MK

PROSTOR PRO VAŠE DOTAZY

- DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

Národní galerie v Praze

Dagmar Jelínková

224 301 163; jelinkova@ngprague.cz